

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna pet-črtna: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 76.

V Ljubljani, v ponedeljek 5. aprila 1886.

Letnik XIV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 3. aprila.

Srednje šole.

Nameravane večerne seje ni bilo, pač pa je dnevna seja trajala od desetih dopoldne do petih popoldne! Od teh sedmih ur potratila sta štiri samo patrona nemškega „Schulvereina“, dr. Weitlof in Kraus. Za vse druge govornike so toraj ostajale samo tri ure.

Za Krausom, ki je hvalo pel nemškemu „Schulvereinu“, češ, da marsikje brez njega še vojaški otroci ne bi imeli nemških šol, govoril je Gautsch ter obljubil zboljšati stanje suplentov in že na jesen okoli 50 novih suplentov nastaviti na mesto učiteljev, ki imajo opraviti kot okrajni šolski nadzorniki.

Kovalski je priporočal vladi, da naj usliši peticijo „Rade Ruske“ v Črnicah ter je nasvetoval resolucijo, da naj se druga rusinska gimnazija ustanovi v izhodni Galiciji.

Za njim je predsednik dr. Smolka naznanil, da je vpisanih še čez 250 govornikov; prosil je toraj naj kolikor mogoče kratko govoré. Pa vsi opomini so bob v steno; vsak govori, karkoli in dokler hoče, in stari Smolka molči ter k večem ustavi kakšnega govornika na desnici. Levičarji smejo delati, kar hočejo.

Dr. Menger, ki se v vsako reč vtika, priporočal je gojitev in učitev srednjeveškega nemškega jezika na srednjih šolah, ne da bi pa vsled tega škodo trpeli stari klasični jeziki.

Lupul je govoril za rumunske srednje šole v Bukovini. Dvajset let so prosili, preden so jim na spodnjih gimnazijah v Bukovini dovolili rumunske paralelke, pa tudi v teh se ne učé vse stroke v rumunščini, češ, da primanjkuje učnih knjig. Pa ta izgovor je piškav, ker končno bi moralo ministerstvo skrbeti za učne knjige. Sicer naj bi se pa rumunščina ne gojila samo v spodnji gimnaziji, ampak tudi v višjih razredih. Končno priporoča ustanovitev druge gimnazije v Črnicah z rumunskimi paralelkami. Tam je toraj precej tako, kakor pri nas na Kranjskem.

Za Lupulom bil je sprejet konec obravnave in govorila sta kot glavna govornika Beer pa Jahn. Beer je zagovarjal realke, pripoznal pa potrebo zdatne preostroje srednjih šol. Zlasti je povdarjal, da naj ministerstvo vsa sredstva prej poskusi, preden bode gimnazijski poduk od osem let raztegnilo na devet let. Po njegovem mnenju se od učencev preveč tirja, znati morajo krajna, mestna imena, vse hribe, reke itd. ter iz glave risati atlante. Realke so za tehnične višje šole potrebne, so tako rekoč njih podlaga. Minister naj ogleda šolske sobane, in naj ne posluša nekterih novotarjev.

Jahn je statistično dokazoval, da je le malo profesorjev v VIII. dietnem razredu, pobijal je trditve Krausove in pretresal učni načrt ljudskih in srednjih šol na Českem, kjer je zlasti silno veliko ur odločenih nemškemu poduku. Vsakemu narodu pa se mora dati prilika izobraževati se v maternem jeziku in naj že skoraj nehajo vedno le preslavljati nemško omiko, nemško vedo itd.

Za njim je še Adamek popravil Fussovo trditev, da česko gimnazijo v Opavi obiskujejo samo tuji. Večina učencev so domači šlezijski Slovani.

Spregovoril je še poročevalec Jireček in zavračal Krausa, ki je Čehom očital, da za svoje vseučilišče preveč tirjajo od vlade, potem so se sprejeli v proračun postavljeni zneski, in sicer za srednje šole 4.922.635 gl., za knjižnice pa 23.100 gl. Od teh je za gimnazije na Kranjskem odločenih 104.660 gld., za realko v Ljubljani pa 26.600 gld.

Industrijalne šole.

Pri industrijalnih šolah bilo je zopet veliko besed. Angerer priporočal je obrtne šole v nemških krajih južne Tirolske, Salašek pa je govoril za trgovske šole, ki jih še vse premalo čislajo, ker je za nje v proračun postavljenih samo 19.400 gld. Za njim je zbornico dolgočasil dr. Weitlof, ki je ministru oponašal, da hoče obrtni poduk decentralizirati, in ga končno opominjal, da je ministerstvo prevzel v dobrem stanu, naj toraj gleda, da se nad njim ne bodo spolnovale besede pesnikove: duh ima sicer dobro voljo, pa le hudo vstvarja. Minister mu je kratko odgovoril, da obrtnega šolstva ne razdeva in da si bode v čast in dolžnost štel ministerstvo, ki ga je v dobrem stanu sprejel, tudi v dobrem stanu izročiti.

Med tem je prišla peta ura popoldne in predsednik je sejo sklenil, za sedmo uro pa je sejo napovedal kazenskemu in obrtniškemu odseku.

Danes je prvi govoril česki poslanec Tonner in povdarjal, da naj se v obrtnih in trgovskih šolah zlasti gleda tudi na kupčijske zadeve. Potem je govoril o obrtnem šolstvu na Českem in končno ministru izrekel zahvalo, da se hoče osebno prepričati o stanju šolstva po raznih deželah.

Po nasvetu poslanca Ruczke se je sprejel sklep obravnave in sta govorila kot glavna govornika za levico poslanec Matscheko, za desnico pa knez Czartoryski, potem je bil za industrijalne šole sprejet znesek 1.477.476 gld.

Posebne šole.

Burgstaller je tožil, da se pri posebnih šolah v Trstu premalo gleda na italijanski jezik, ki še obligaten predmet ni, poduk pa je zgolj nemški. Vlada naj to neprilichnost odpravi že v prihodnjem šolskem letu.

Ljudske šole sploh, zlasti v Istriji.

Veliko besedovanja so napravile ljudske šole, pri katerih so se ponavljale stare želje in stare pritožbe. Meisler je tožil o slabem poslopju učiteljskega pripravništva v Litomerich in priporočal ministru, da naj se skoraj popravi.

Luzzato je vladi očital, da učiteljski pripravnici v Kopru in Gorici niste primerno osnovani, da vsled tega manjka italijanskih učiteljev. Vlada naj bi toraj ustanovila vsaj jedno učiteljsko pripravnico z italijanskim učnim jezikom.

Malfatti se je pritoževal, da vlada v južnih Tirolih podpira nemške šole in da širi ponemčevanje, dr. Vitezič pa je v jako obširnem govoru opisoval razmere ljudskega šolstva na Primorskem. Nemcev je v Istri samo 4779, pa imajo nemško gimnazijo v Pazinu in nemško realko v Pulji, Slovanov je 279.375, pa nimajo ne jedne slovanske srednje šole. Burgstaller je rekel, da mora biti v ljudskih šolah materni jezik učni jezik, obžaluje pa, da to tirja od Nemcev za Italijane, ne pa tudi od Italijanov za Slovane, s kterimi v Istri Italijani tako delajo, kakor drugod Nemci. (Burgstaller: Ni res!)

V Trstu in predmestih njegovih je veliko Slovencev, pa nimajo ne jedne ljudske šole, samo v okolici je nekaj slovenskih šol. Toraj se ni čuditi, da narod v omiki zaostaja, da-si ni manj nadarjen, kakor drugi narodi avstrijski.

Vitezič je govoril skoraj čez dobro uro in govor njegov pošljem, da ga objavite celega, ker pojasnjuje razmere v Istri. Levičarji so mu pogosto ugovarjali, Weitlof je trdil, da se samo po sebi ume, ako nimajo v Istri ne ene slovanske srednje šole, Sturm se je skliceval na državni jezik in je Viteziču ugovarjal, da vlada ponemčuje itd. In Burgstaller je celó s stvarnim popravkom zavračal Viteziča, rekši, da ima Trst deset slovenskih ljudskih šol, in da se odločno zavaruje zoper napade na italijanski narod. Ko bi imel Burgstaller malo več glave, ne bi bil popravljal, kar Vitezič ni trdil. Saj je Vitezič pripoznal, da so v okolici slovanske šole, rekel je le, da v Trstu in sicer v mestu ni nobene slovanske šole, in to je čisto prav imel, tega tudi Burgstaller ni mogel popraviti. Zato se je pa Vitezič še enkrat oglasil in Burgstallerju še enkrat rekel, da v Trstu ni nobene slovanske šole, dasi tamošnji Slovenci tako šolo zahtevajo.

Za Vitezičem bil je sprejet konec razprave in sta govorila kot generalna govornika poslanca Weitlof pa Adamek. Weitlof se je zopet spravil nad ministra, rekši, da od njega za šolstvo ne pričakuje nobene koristi, ako se bode držal sedanje sisteme. Ako se pa približa levičarjem, ga bodo radostno sprejeli. Adamek je omenjal boja med Nemci in Čehi na Českem in odločno povdarjal, da hočejo Čehi varovati svoje pravice povsod zlasti pa gledé šolstva; mogoče je, da bodo v tem boju od prevelike sile premagani, toda vdali se ne bodo nikdar. Pred glasovanjem oglašil se je še minister in Weitlofu povedal, da stoji na podlagi sedanje sisteme, da ga pa to ne bo zadrževalo se truditi in poganjati za prospeh našega šolstva.

Znesek za ljudsko šolstvo 1.638.414 gld. bil je potem sprejet.

Buren sklep.

Preden sta bila potrjena zadnja dva zneska v proračunu naučnega ministerstva, ki znaša vsega skupaj 19.866.010 gold., namreč vstanove in uprava študijskega zaklada, oglašil se je še židovski rabinec Bloch, ter skrbel za to, da je bilo pred sklepom današnje seje še nekaj škandala. Pritoževal se je, da za židovsko službo božjo v proračun ni postavljenega nobenega zneska, prav za prav je pa le poslanca Türka napadal zaradi njegovih proti-židovskih načel. Predsednik je Blocha opominjal, da naj ostane pri stvari, s katero napadi na Türka nimajo nič opraviti, ker bi mu moral sicer besedo prestriči, pa Bloch se za to ni zmenil in je čedalje ostreje pušice spuščal na Türka. Predsednik ostal je možbeseda in je Blochu vzel besedo, ki se je zaradi tega silno repenčil. Ob polu štirih popoldne bilo je naučno ministerstvo dovršeno in seja sklenjena. V ponedeljek pride na vrsto finančno ministerstvo.

Govor g. posl. Šukljeja

v 39. seji državnega zbora dné 30. marca pri razpravi o nastavkih naučnega ministerstva.

Slavni zbor! oglašil sem se za besedo že pri naslovu „osrednje vodstvo“ in sicer za to, ker

pravljam nekaj o splošnih učnih vprašanjih, nekaj pa o posebnih zadevah slovenskega ljudstva, kar se tiče vzgoje njegove mladine, a to obsega sploh zelo razširjeno polje učne uprave. Mislim, da tukaj le štedim, ako to, kar imam povedati, priporočam kar ob enem blagovoljnemu obziru slavne zbornice in slavna vlade, namesto da bi to, odločil iz notranje zveze, razkrožil v dele in tako rekoč v drobcih predlagal slavni zbornici.

Ljudsko šolo in nje odnošaje bodem v nemar pustil, in se bodem pečal le z dvema poglavitnima vprašanjema gimnazijalnega poduka, o katerih sta moja predgovornika ravnokar govorila.

Poglavitna vprašanja, za katera gre tukaj, so po eni strani klasični jeziki, po drugi strani pa preobloženje učencev. No, kar se tiče prvega vprašanja, ga je častiti poslanec pl. gospod Pirquet zopet sprožil, in je podal bolj natančne predloge učni napravi. Prav živo me je zadostilo, da je načelnik učne uprave tako toplo poudarjal potrebo klasičnega učenja. Kajti, gospoda moja, ne dajmo se o tem motiti, stvar je vendar le taka, da teorije, kakor jih je predstavljal posl. pl. Pirquet, naj jih odobri ta ali uni gospod, ki po Evropi slovi, kakor Dubois-Rajmond ali Esmach, po večem se vendar ne dajo smatrati pravilnim. Za kaj pa gre pri učenju klasičnih jezikov?

Gospoda moja! Po gimnazijah — pa naprej moram povedati, da nisem filolog po stroki — ne težimo mi na to, da bi dovršivši gimnazijalci govorili ali pisali latinsko, kakor Ciceron, ali da se izraževali v jeziku Demostena. Poglavitni vzrok, zakaj da se mi pečamo s klasičnim jezikoslovjem, je formalna izobrazba duha, in v tem oziru sem danes na tem stališču, da so uprav klasični jeziki za formalno duševno izobrazbo sredstvo neprecenljive vrednosti, ki se ne dajo nadomestiti.

Nadomestiti jih ne moromo s kakim modernim jezikom, n. pr. z angleškim, ki ima razdežano gramatikalno sestavo. Kako da uplivajo na izobrazbo mladine klasiški jeziki, najbolje spoznamo, ako primerjamo duševno višavje, katero doseže mladina na realki. Gospoda moja, delal sem na obeh vrstah srednjih šol in moram reči, dasiravno so na realkah moderni jeziki obligatni, dasiravno tam tako imenovane realistične predmete veliko bolj obdelujejo, kakor na gimnazijah, vendar se mora priznati, da so gimnazijalci sploh na višji stopinji duševne izobrazbe, kakor realci. Profesorji tehniških višjih šol, na montavistiških in vojaških akademijah večkrat tudi opazujejo, da je mladina, prišedša iz gimnazije, bolj sposobna za njih nauke, mimo one, ki prihaja iz realk.

Druge okolnosti se dotaknem le mimogrede. Ne smemo pezabiti, v kaki ozki zvezi je razmerje našega duševnega življenja do omike starega veka. Ako je poslanec gosp. pl. Pirquet izrekel, dobre prestave imajo isto vrednost, moram odločno ugovarjati. Prestave do originala niso nič drugega, nego kalup iz mavca proti starovečnemu kipu iz marmorja.

Še na tretjo stvar bi Vas opozoril. To pa je ozir na naše čase. Gospoda moja! V našem času veje tvarinarska (materijalistična) sapa, in ker veje le od ene strani, je nevarna vzobraženju našega stoletja. V klasiških jezicah pa vidim obrambo, pravo trdnjavo tistemu idealizmu, o katerem pravim, da je posebno svojstvo naši mladini, in iz tega uzroka sem se, kakor rečeno, prisrčno radoval, da je načelnik naše učne uprave tako toplo zagovarjal, naj se ohrani klasiška podlaga našim srednjim šolam. Se vé, kar se metode tiče, in o tem oziru ne bodem hvalil naših razmer, bode treba preuredbe.

Gospoda moja! Tega mnenja sem, da posebno na višji gimnaziji preveč gledajo na to, kar gramatika veleva, a premalo na pravo vsebino, da bi predmet obravnavali po tem kar obsega. Ko bi na višjih gimnazijah imeli manj pismenih nalog, namreč manj prelaganja iz učenega jezika v stare jezike, namesto tega pa srečno odbrano in nadrobno berilo, ko bi pri prelaganju poudarjali prevode, kar moč po jeziku pravilne, ki bi se pa vendar poprijemale notranjega pomena, potem bi se ognili marsikteri nevarni kleteti, marsikteri presodek bo zginil, mladina bi zadobila zopet veselje in ljubezen do klasičnih jezikov in potem bi nehale tudi tiste pritožbe skrbnih staršev, ki so prišle noter do tih prostorov. Mislim toraj, da bi učni upravi smel priporočiti ter gledati na to, da se metoda pri poučevanju klasičnih jezikov izboljša.

Pridem do drugega teh poglavitnih vprašanj, ki obračajo sedaj na se občno pozornost, namreč na

preobloženje v srednjih šolah. To vprašanje se sprožilo letos v budjetnem odboru, in bile so si misli nasprotne. Od ene strani so poudarjali to preobloženje, od druge strani se pa to odločno zanikovali. Spominjam se, da je med drugimi tudi spoštovani g. poslanec dr. Menger zanikaval preobloženje.

Ne morem navesti njegovih besedi, a pomen je bil ta, čas je tak, da več zahteva od mladine, ne gre tedaj, da bi te zahteve še pristigli. Mislim, da je tako rekel: treba je oprostiti komolce naši mladini. (Veselosť!)

No, gospoda moja, v nasprotju z dr. Mengerjem moram jaz iz svojih praktičnihkušenj spoznati in trditi, da so učenci na srednjih šolah zares preobloženi in da se to ne dá ne vtajiti niti ovreči. Vendar moram opomniti, da je temu mnogo vzrokov. Nekaj jih je v osebah, nekaj pa v stvari sami. Ako n. pr. tu in tam kateri izmed učiteljev, zlasti mlajših, prišedši iz višjih šol, učenost prodaja, namesto da bi poučeval, temu ni kriva sistema, ampak osebnost, šolsko vodstvo in nadzorstvo mora tukaj pomagaje vmes seči. (Prav dobro! na desni.) Učna tvarina se pa pomnožuje, kar je tudi danes povedal naučni minister, ker človeška učenost naravno napreduje.

Posebno v poslednjem času so se nekateri nauki zelo povzdignili, n. pr. zemljepisje. To je v štiri-desetih letih narastla v tako krepko védo, da danes nikomur ne pride na misel, zahtevati od gimnazije, da bi ta nauk gojila v ti meri, kakor ima to pred očmi osnovni črtež l. 1849, namreč le v prvem gimnazijalnem razredu nekaj ur. A temu tudi nihče ne bode oporekal, da se mora tukaj ločiti pri poučevanju bistveno od nebistvenega.

Učenikom na srednjih šolah učenje obtežuje tudi to, da ljudska šola dostikrat tudi učence premalo pripravi. Prosim, naj se iz te opazke prehitro ne sklepa. Dober prijatelj sem ljudski šoli, srce mi gorko bije za častivredno učiteljstvo. A tega vendar ne morem si utajiti, da odsihmal, kar so prenašene ljudske šole, dobivamo učence, ki ne zadostujejo temu, kar bi po pravici smeli od njih tirjati.

Tisti rečni nauki, s kterimi ljudska šola dostikrat ponaša, po večem niso družega, nego malo rabljivo obteženje, in večkrat mora učitelj na to delati, da se pozabi to, kar so učenci s seboj prinesli, potem se more začeti še le pravo izurjenje (eigentliche Schulung). Manjka pa navadno prvin v vednosti, manjka formelne duševne izobrazbe, vzlasti pa gramatikalnih vednost pri poduku v maternem jeziku, tukaj navadno primanjkuje, isto tako nahajamo dostikrat prepičlo znanje v aritmetiki, ker se računstvo na pamet, ki je za vzgojo tako važno v moderni ljudski šoli, skusil sem to pri svojih otrocih, veliko premalo čisla.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. aprila.

Notranje dežele.

Kdor je nedosleden in breznačajen, vjame se prej ali kasneje sam v svoje spletke. Nedavno je grof Taaffe *levičarjem* v oči povedal, če tudi ne rad, kakor se je sam izrazil, da se je v Avstriji svoje dni z vsemi silami germanizacija poskušala in tudi vršila in pa da se marsiktera ustavna postava dolgo časa ni zvršila. da nekatere še do danes izvršitve čakajo. Dr. Sturm je bil, ne vemo, ali bi rekli, toliko najiven ali kaj, da je vprašal, kedaj da se je v Avstriji germanizovalo in ktere ustavne postavse se po mislih grofa Taaffeja še dandanes niso izvršile. Dolg odgovor bi se dal napisati na to radovednost. Toda bodimo kratkih besedi: Germanizacija nenemških rodov pričela se je že v minolem stoletju pod cesarjem Jožefom, ki je hotel vso državo po onem kopitu ustrojiti, in se je potem do današnjega dne dosledno nadaljevala nekaj javno in z vladnimi pripomočki, nekaj se pa še nadaljuje po nemškem Schulvereinu. Kar se pa tiče ustavnih postav, ki se še dandanes niso uresničile, pa izmed vseh omenjamo le tiste, ki nam zagotavlja državno ravnopravnost z Nemci in Lahi, da bomo namreč Slovenci povsod in ne le pri plačevanju davkov ravno isti, kakor so Nemci ali Lahi, in to je član XIX. temeljnih postav. V teh vrsticah obstoji ves odgovor na Sturmovo bedarijo.

Tudi na Ogerskem treznomisleči listi *izzivanje naučnega ministra Gautscha* v avstrijskem državnem zboru po poslancu dr. Fussu hudo obsojajo. "P. L." pravi, da je ni reči na svetu, s katero bi dr. Fuss svojo neotesanost opravičiti mogel, pač pa je on sam z drugimi levičarskimi razgrajajo vred živ dokaz, da je skrajni čas, da se v Avstriji dijaške knjižnice pregledajo in knjige iz

taistih potrebiijo, ki v mladini namesto avstrijskega, gojé pruski duh. Ravno ti gospodarji so sami živa pričá, da je po Avstriji in morda tudi po Ogerskem vse polno knjig in drugih književnih proizvodov, iz kterih se razširja pruski Avstriji sovražen duh, prav tisti duh, ki je že v prvih šlezjskih vojskah minolega stoletja temeljito jel kaziti zgodovino s tem, da je le prusko junaštvo in prusko slavo v nebesa povzdigoval, skrbno se pa ogibal vsega, kar bi bilo le količak spričevalo o večstoletnih junaških činih avstrijske vojske po nemških pokrajinah. Le vzemite v roke zgodovine, ki so na Pruskem beli dan zagledale in so večinoma po nemških šolah na severnih Čelah za učne knjige vpeljane, in pričali se bode, kako vrlo malo listov da je posečenih veleumu avstrijskemu, grofu Radeckiju, ki je bil svoje dni desna roka prvemu generalu knezu Schwarzenbergu, kako brezmerno pa povišuje pruskega generala Blücherja. Prav ima Gautsch, da take knjige iz naših šol potrebi, Avstrija in Ogerska mu bo za to izvestno jako hvaležna.

Krakovski "Ozas" ima z Dunaja dopis, da se misli sedanji *Taaffejev kabinet* nekoliko preosnovati. Preosnova bo menda obstala v tem, da se bo več zadev, ki so sedaj podrejene ministru notranjih zadev, kakor recimo, ravno državno stavbarstvo, podredilo poljedelskemu ministru, ktero bode na to ime spremenilo v ministerstvo za trgovino in poljedelstvo. Zato se bodo pa dosedanje poštne, železnične, telegrafne in brodarstvene zadeve od trgovinskega ministerstva ločile in se bo za-nje ustanovilo novo ministerstvo komunikacije. Ta preosnova imela bo za saboj še druge posledice. Dosedanja oddelka ali odseka: generalno nadzorništvo in generalno ravnateljstvo železnic se odpravita in sicer prvo popolnoma, drugo pa se bode od železnic, ki niso še podržavljene, naravnost komunikacijskemu ministru podredilo. Prvi dobiček od teh novotarij bodo imel ravnateljstva druge vrste, ki so tu pa tam po posamičnih pokrajinah raztresene, kterim se bo menda področje razširilo na tolikošno obsežnost, kakor ga ima sedaj generalno ravnateljstvo c. kr. državnih železnic. Kedaj da se bo to zgodilo in če se sploh bo, nam pa ni znano, če tudi bi bila taka preosnova popolnoma verjetna, ker jo imajo tudi drugod ministerstva na slični podlagi osnovana.

Vnanje države.

Ker smo minoli teden sporočali o delavskih, oziroma anarhističnih izgredih, moramo kakor vestni opazovalci vsega, kar se po širnem svetu godi, tudi omeniti, da so i na *Laškem* v Florenci dne 1. aprila revolucijo imeli. Napravili so jo ondašnji vjetniki. Razbili so menda vse, kar ni bilo pribito, da bi se ne bilo odtrgati dalo, paznikom pa, ki so jih vganjati skušali, grozili so s smrtjo. Morali so pešči in karabinjeri na pomoč priti. Vporniki so se na dvorišču okoli neke ruševine zbrali in jeli na vse grlo kričati: „živela republika!“ Vsak poziv, da naj se razidejo, je bil brezuspešen in v jakom ni družega kazalo, kakor poslužiti se puške. Vstrelili so — v zrak namreč, za kar se pa uporniki niti zmenili niso. Še le, ko so jih vojniki naskočili z bajoneti, umaknili so se ti „junaci“ naj-novejše vrste, če tudi že nekoliko pozno, kajti kri je tekla na obeh straneh, in se celó o nekterih mrtvih govorilo. Ljudje, ki v hiši pokore na prevrat mislijo, niso vredni, da bi jih solnce obsijalo. Vse to pa kaže, da se tudi na Laškem vjetnikom menda boljše godi, kakor pa marsikteremu davkoplačevalcu.

"Journal de St. Petersbourg" piše, da *Bolgarom* pač ne bo družega kazalo, kakor vdati se v osodo, kakoršno jim je evropska diplomamatska modrost namenila. Če so pametni, so bodo vdali, kajti spoznali bodo, da sedanji položaj ni družega, nego nekake vrste prehod, po katerem bo Bolgarija ob svojem času do zaželenega cilja dospela. Če bodo pa preveč vročerkvni in se za evropske sklepe ne bodo dosti brigali, utegne pa se zgoditi, da bodo evropske velevlasti obžalovale, da so bile sploh tolikanj popustljive in prizanesljive. Bolgarija se mora pred vsem drugim lojalno pokazati, če hoče potem sama na lojalnost drugih računati, kajti položaj je v tem trenutku na Balkanu tak, da o kaki radikalni rešitvi bolgarskih teženj niti govora ni, pač pa se ne bo nihče nad njimi spodtikati mogel, če se taiste polovičarsko rešijo. Polovičarsko rešitev podpira Rusija in ona ima gledé obilnih žrtev, kar jih je že za Bolgarijo imela, pravico zahtevati, da njen glas obvelja. Knez Aleksander naj ne rogovili preveč, kajti godi se mu, kakor čarodejskemu učencu, ki je duhove priklical, odkrižati se jih pa ni znal. Knez Aleksander je spravil evropejski mir v veliko nevarnost, obvarovati ga pa sam ne more.

Izvirni dopisi.

Iz Prečine, 1. aprila. Dopisi iz našega tihega kraja so pač redki v Vašem cenjenem listu, kakor bele vrane. Pa zakaj? prav zato, ker smo tihi in nas nihče ne dramí, zraven pa v bližnji okolici mesta, od kodar dohaja iz bolj spretnega peresa

marsikaka vesela, sem ter tje tudi žalostna novica gledé okolice Novomeške. A tudi danes Vam nič veselega nimam sporočati, kajti post je tih in moder čas vsakemu vernemu kristjanu. Pa čast Bogu! pravi veseli Dolenjec, vsaj smo ga polovico že srečno pretolkli, ker sredpostna sredo je minula, o kateri se ljudje v nekterih krajih z otroci šali, češ, da „suho babo“ žagajo, iz katere leté suhe bruške, in lahko-verní, nedolžni otroci, polni radovednosti tekajo, da jim sape zmanjkuje gledat na kraj, kjer se ima ta žaloigra vršiti, in tako prevarjeni med tem časom zamudé mastne postne štruklje, katerih so celi teden tako željno pričakovali. Pri nas pa nismo to sredpostno sredo „babe žagali“ in nikogar ne mislimo nalagati, temveč „žagati“ smo primorani in to po pravici tiste gospode novošegne ére, toliko blaženega 19. stoletja, katerim je post deveta briga, in s katerim se po deželi med še vernim ljudstvom očitno norčujejo in koncem sami norci ostanejo.

Selo Bršlin tik Novega mesta je kaj lep in prijazen kraj našim meščanom, pa tudi večkrat prav mastno zbirališče, kamor nosijo liberalci svojo nevero na prodaj, da se bahajo pred vernim ljudstvom, češ, mi smo tudi katoličani, a naš želoдец je protestant. Bilo je pepelnično sredo. Lep in prijeten popoldan zvalil je zopet okoli 14 oseb, med temi tudi nekaj gospic, ker drugače je veselica nepopolna — v Bršlinski grad v gostilno, ktero so že poprej hotli imeti pripravljeno za svoj razposajeni takozvani nemški „Härringschmaus“. Od zanesljivih prič sem zvedel, da so ti gospodje, se umé v posmeh in zaničevanje katoličanov, prinesli seboj v svojih brešnih pusta in post skupaj. Sedeli so pri ribah, klobasah in šunki ter vse skupaj dobro zalivali z žlahtno vinsko kapljico, koja jih je naposled iz predpustnega „katzenjamra“ vzdramila ter tako navdušila, da so začeli peti ali bolje rečeno nemško kričati, da je mimgredoče in domače ljudi motilo in pohujševalo. Ljudje so se jim posmehovali in rekli: „No, dobro so začeli post, dveh, treh dni še ni dosti pustnim norcem, naj bi dala takim sv. cerkev še pepelnično sredo na vrh, da bodo imeli vsaj enkrat zadosti!“ In kdo je bila tista žlahtna (?) góspôda? Lahko bi Vam vse po vrsti in imenu naštel, ali bojim se Vas, č. g. vrednik, da bi Vi potem spisa ne sprejeli v svoj list. Le toliko rečem: Mila naša majka, da imaš žalibog ravno ti tako brezverne in slabozgledne odgojevalce mladine, koje ti pošiljajo doli s trdih Nemcev v kraj, kjer se glasé najlepši glasovi naše mile ožje domovine! In taki novošegni kulutronosci naj bi našo deco blažili in odgojevali, ker sami neverni s svojimi zgledi trosijo nevero med narod in še hočejo, da bi bili spoštovani!

Prašam le tiste gospode, če ni tako počenjanje naravnost nesramno! Ako jim ribe in klobase na pepelnico tako dobro skupaj diše, svetujem, da si napravijo drugo pot raje doma svoj nemški „Härringschmaus“, ne pa, da bi svojo nevero kazat nosili v očitne kraje in tako cerkveno zapoved smešili in v blato teptali. Če hočejo vedeti, kako se spoštuje post drugod, naj vzamejo v roke „Kath. Wahrheitsfreund“ od 25. marca t. l. str. 70, z napisom: „Eine Fastengeschichte mit Nutzenwendung“, ki se v našem jeziku tako-le glasi:

„Okoli dveh popoldan šel sem v Cadise (nek hôtel) na kosilo, in ker je bil ta dan petek, ukazal sem prinesiti postnih jedí. V postnem času ne najdeš dosti Španjolv, ki bi ta dan meso jedli. Pri mizi, kjer sem se vsedel, sedela sta dva Francoza, ki sta tudi postne jedí imela pred seboj in se precej glasno med seboj v svojem jeziku pogovarjala. Čudé se, da gospoda, ki sta tujca in popotnika, postno postavo tako vestno spolnujeta. Vedite, opozorí me nju eden, da sva Francoza, pa tudi vojaka. (Bila sta pomorska oficirja.) Vojak pozná le postavo, izjem, polajšav in privilegij pri vojaku ni. Tako bi moralo biti tudi v katoliški cerkvi. Vse tiste polajšave pri meni nimajo nikake veljave. Ako bi jaz, odgovorí drugi, papež bil ali njegov svetovalec, zahteval bi natančno spolnovanje postnih postav, vse tiste pa, ki jih lahkomišljeno prelomljuejo, izobčil bi iz cerkve. Dobro, pristavim jaz, da niste vi papež, ker sv. cerkev je dobra mati in dobra mati potrpi dostikrat prav veliko s svojimi otroci in v časih celó takim razvajenim in mehkužnim otrokom veliko spregleda. In vendar, govori nadalje, zakaj bi se mi katoličanje ne mogli postiti, ker nam je tako malo zapovedanega? Vsaj se Rusi in Arabci tudi postijo! Rusi? vprašam začuden. Da, nek ruski ladijen kapitan mi je véeraj pripovedoval, da se v Rusiji v postnem času ne smé jesti niti mesó, niti

maslo, niti jajca. To mi je bilo zopet nekaj novega. In kaj še le Arabci! nadaljuje drugi, oni ne jedó in ne pijó celih 40 dni pred solnénim zahodom, in celi dan še požirka vode ne zavžijejo. Nek Arabec, pripoveduje dalje, mi je nesel v postnem času culo skozi puščavo. Od silne vročine mu je kapljal pot od čela, in še pomaranče, koje sem mu ponudil, ni hotel okusiti, rekši, da naj jo prihranim do večera. — Zahvalil sem se gospodoma za prelep poduk gledé posta ter pristavim: Le obžalujem, da vas taki katoličani ne morejo slišati, ki imajo navadno tako jalove dovtype hitro na jeziku: Mi smo pravi (!) katoličani, pa imamo protestanske želodce. In tako smo se razšli kot dobri prijatelji. Tej dogodbi pristavim le to: Kaj bi si mislila ona Francoza o takih liberalnih pedagogih po srednjih šolah — bila sta, kakor čujem dva in jeden izmed nju s svojo soprogo — ki očitno zasmehujejo post in vero! Do malega bi lahko naštel vse letošnje „Härringschmausarje“, ki so se pohujšljivo gostili na pepelnico v gostilni Bršlinskega gradu, in če bode treba jih lahko pozneje in tudi s pričami potrdim. Ravno tak slučaj se je prigodil pred nekaj leti ravno tam, pa bili so vsi pravično „žagani“.

Druga nič manj žalostna novica je pa ta, da so preteklo soboto po noči nekega 20 let starega fanta, Jermana iz Ločne, poleg Novegamesta fantje, ki so se vračali iz vojaškega nabora, tako stepli, da je eno noč in dan v nezavesti ležal in potem umrl. Lansko leto hotel sem že gledé novačenja očitno pohvaliti, da naš Dolenjec ne razgraja tako divje, kakor nektare, špirita polne, Ljubljanske „barabe“. Srečal sem namreč s sv. popotnico fante, vračajoče se iz nabora, ki so sicer peli „svojo“, a ko so me zagledali s sv. Rešnjim Telesom, umolknili so na mah, kakor bi jim bil komandiral „Habt Acht!“ Vsi so pokleknil, in dal sem jim blagoslov z Najsvetejšim. — Da je letos bolj žalostno v tem oziru, da je več kletve, pretepor in ubojev, kriva je predobra letošnja vinska kapljica, koja človek, nehvaležen Bogu, tako pregrešno zlorabi.

Toľiko danes, drugo pot pot morda še kaj, in Bog daj kaj veselega in ničesar žalostnega!

Iz Hrašč pri Hrenovicah, 3. aprila. Danes zjutrat ob 1/2 8. uri iznenadi nas glasen klic: gori! gori! Prav zraven cerkve je mala hiša cerkovnika vsa v ognji. Da so ljudje iz cele vasi h krati na nogah, in da jih je iz sosednjih vasi prihrumelo obilno, si lahko mislimo, saj kmetovalca ne prestraši nobena beseda huje, kot: „oganj! gori!“ Velika dobrota je bila za nas, da je začelo goreti, ko ljudje še niso bili odšli na polje, in da ni bilo čuti niti najmanjše sape. Tako so mogli rešiti pogoreleu živino, obleko, orodje, in tudi v strahu niso bili preveč, da bi se oganj po veliki vasi razširil. Zgora je le s slamo krita streha in kar so morda pod streho spravljenega imeli. Zidovje ni kaj škode trpelo, ker v pol uri bil je oganj zadušen. Pogorelec je bil za malo svoto (okoli 200 gld.) zavarovan. Ker ima dobre, še precej premožne sosedé, ki mu bodo gotovo pri napravi nove strehe z lesom pomagali, bo družina to nesrečo še laglje prenesla. Kako je oganj nastal, se še za gotovo ne vé.

Stari ljudje pripovedujejo, da je spomladi l. 1826, tedaj ravno pred 60. leti, velik del naše vasi pogorel. Cerkev je tedaj veliko škode trpela, ker zgorel je zvonik in zvonova sta na pol stopljena popadala na tla. Ali ravno danes pogorela hiša, ki stoji komaj kakih 5 metrov od cerkve, ostala je takrat popolnoma nepoškodovana. Glej, danes je pa ravno ona zgorela in drugo je vse nepoškodovano ostalo.

Iz Gorice, 3. aprila. Danes je bila vsa Gorica na nogah. Kaj tudi ne? vsaj je bil redek dogodek, namreč pogreb grofinje Chambord. Ob 1/2 8. uri se je vzdignilo truplo prezgodaj umrle in se preneslo v stolno cerkev. Stolna cerkev je bila vsa v črno preprežena in v sredi je stal mogočni katafalk, kamor so postavili truplo umrle. Cerkevna svečanost trajala je do 1/4 10. uro. Precej potem se je pričel sprévod, ktereja je vodil prevzvišeni vladika mil. g. nadškof. Prenesli so ranjko iz stolne cerkve na Kostanjevico, kjer je bil že pokopan l. 1883 umrli mož grof Henrik. Sprevod je bil po temu redu: 1. Kompanija vojakov. 2. Križ s črnim florom. 3. Društvo presv. Jezusovega Srca (zapisana je bila ranjka tudi v to društvo). 4. Šolske sestre. 5. Sirote fantje in dekleta. 6. Gluhonemi z učitelji. 7. Različni ženski spol. 8. Ubožci mesta (kterim je bila grofinja velika dobrotnica, razdelila je med nje vsaka leto več ko 30.000 gld.). 9. Čitalnica z zastavo. 10. Zastava društva veteranov. 11. Gasilci. 12. Usmiljeni bratje.

13. Frančiškani. 14. Kapucini. 15. Bogoslovci in profesorji. 15. Drugi duhovniki. 16. Kanoniki. 17. Prošt z mitro in mil. gospod vladika z mitro. 18. Jezdec na konji in voz s tremi pari konj (šimelni s črno odejo. 19. Nadvojvoda Ferdinand Ludovik v dragonarski uniformi, od presvitlega cesarja poslan. Don Carlos in več gospodov iz Francoskega. 20. gospé. 21. Voz s venci. 22. Štab s oficirji. 23. Profesorji in drugi gospodje (Depretis i. dr.). 24. Drugi oficirji, več gospodov. 25. Veterani. 26. Kompanija vojakov. Potem še več voz.

Ulice, po katerih je šel sprévod, so bile vse polne gledalcev, kajti prišlo je brez števila ljudstva v Gorico. Gorel je po ulicah plin in so bile svetilnice s črnim in belim florom pokrite. Z oken je bilo brezštevila obešenih črnih zastav.

Ob 1/4 11. uri je dospel sprevoz na Kostanjevico, kjer je bilo truplo zraven umrlega grofa položeno; trajalo je do 3/4 11. ure.

Ne morem povedati kako me je ganilo, ko sem videl vse francoske gospode odkrite, kateri so tiho molili za ranjko, med tem, ko pri nas te lepe navade ni, razun kje tam na kmetih. Mislim sem si: ti več pomagajo, kakor ves drugi pomp. Tako je Gorica zgubila največo dobrotnico. Iz mnogih oči si videl solze pretakati, ko se je za vselej ločila od nas preblaga gospá. Kako spoštujejo Francozje umrle, je dokaz tudi to, da so vsi krste Karola X., Henrika V. in njih žene poljubili, preden so zapustili ta tih kraj za vselej. — Iz srca toraj kličem: Naj v miru počiva preblaga naša dobrotnica! Naj vživa z možem véčno veselje, kar je tudi vsaki dan govorila.

—o—.

Domače novice.

Gospodje volilei!

Naši kandidatje za dopolnilne volitve v mestni zbor Ljubljanski so:

V II. razredu,

ki voli v torek 6. dan aprila:

Josip Benedikt, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani;

dr. Henrik Dolenec, sodnijski pristav v Ljubljani;

Franc Povše, hišni posestnik v Ljubljani;

dr. Josip Vošnjak, deželni odbornik v Ljubljani;

Toma Zupan, c. kr. profesor in vodja Alojzijevejšča v Ljubljani.

V I. razredu,

ki voli v 8. dan aprila:

dr. Alfonz Mosché, odvetnik v Ljubljani;

Ivan Murnik, cesarski svétnik in deželni odbornik v Ljubljani;

Miha Pakič, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani;

Franc Ravnikar, deželni knjigovodja v Ljubljani.

Národní volilni odbor.

(Volitve v mestni zastop Ljubljanski.) Izvoljeni so bili pri današnji dopolnilni volitvi gg. Iv. Hribar, glavni zastopnik banke „Slavije“, od 68 prišli volilcev s 55 glasovi; Ant. Klein, solastnik tiskarne, s 66 glasovi, in dr. Valentin Zarnik, odvetnik, z 67 glasovi.

(Poslancu g. Božidaru Raiču) obrnilo se je na bolje. Kakor se nam 4. t. m. z Dunaja piše, počuti se bolnik veliko bolje, glava je bistrejša in se menda ni bati, da bi se pokazala vročinska bolezen, ampak mu je le kri silila proti možganom. Zdravniki se še niso izrekli o bolezni.

(Preč. gosp. Drobnič), dekanu Šmarijskemu, se je na boljše obrnilo.

(Pogreb c. kr. vojaškega kurata J. Pribošiča) v soboto popoldne je bil jako lep, kajti vdeležili so se ga najvišji vojaški in civilni dostojanstveniki Ljubljanski. Pokopaval ga je c. kr. vojni župnik g. Nik. Zic.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda v Ribnici) je, kakor se nam poroča, potrjena od ministerstva notranjih zadev (kakor že vemo). Šteje pa do sedaj 74 udov, med kterimi je 15 ustanovnikov, drugi pa so letniki. Denarja se je pretekli teden na glavnico v Ljubljano poslalo 180 gld. Upati je pa, da bodo udje še pristopovali, kedar bodo bolj natančno od blagodejnega delovanja tega društva pričani.

(„Ukrotena trmoglavost“) ali, kakor se je igra poprej imenovala „Nasledki skrivnostne prisega“, iz nemškega „Der Goldbauer“, po Birch-Pfeifferjevi poslovenil Josip Gécelj, privabila je sicer sinoči precej Slovencev v gledališče, vendar pa ne toliko, kolikor smo se jih nadejali pri tej lepi igri, ki se je tudi vseskozi vrlo dobro, da, deloma izborna predstavljala. Glavne vloge Sokol-Tone (g. Danilo), Grščak (g. Kocelj) in Veronica (gdč. Zvonarjeva) so se naravnost rečeno s tako spretnostjo predstavljale, da bi jih pač na nemškem gledališču bili lepše napravili. Saj so pa tudi požrtovalni diletantje želi tolikošnje živahne pohvale, kakor se navadno daje le najboljšim igralcem. Gromovit je bil plosk v tretjem dejanju, ko je Veronica padla v žrtev očetovi jezi. Afra (gdč. Giz. Nigrinova) se je sinoči izredno vrlo dvignila nad svojo navadno ravan, kakor še nikdar ne. Uloga Marijane (gdč. Mat. Nigrinove) je zbog njene enakoličnosti nehvaležna, vendar kar se je iz nje storiti dalo, napravilo se je. Sodnik baron Hellkron (g. Čutnik) je bil tudi v pravih rokah, kakor nalašč. Prav tako gladko vršile so se manjše vloge v rokah gg. Burjana, Šturma, gdč. Lavoslave, gg. Volka, Perdana, K. Šreja, Prediljskega in Notranjskega. Kolikor jih je stalo na odru, vsak je po svoje prav pošteno pripomogel do silno ugodnega skupnega utisa, ki je igra napravila. Nekako čudno je bilo pa videti gorenjske pivce pri lončenih vrčkih, iz katerih so najpoprej brinjevec, potem pa iz ravno takih vino pili. Variatio delectat, to je res, toda kar velja o pijači, velja tudi o posodi k njej pripadajoči.

(Zaklala sta) dva lopova sinoči o polnoči užitninskega paznika v Latermanovem drevoredu, ki je bil v službi v stražnici ob voglu konec c. kr. vojnega založišča. Palota sta ga z žvižganjem do železničnega tira v glavnem drevoredu zvabila in paznik, meneč, da mu revident žvižga, hitel je tje. Komaj je došel do križempota ob železnici, kar ga napadeta dva, jeden majhen in čokat, drugi velik ter sta ga, kar se je le dalo hitro z nožem osuvala v trebuh in pod rebra, da se je revež takoj nezavesten zgrudil. Na to sta ga položila na železnični tir, da bi ga bil vlak povozil in tako sled doprinešene hudobije zbrisal. Na veliko srečo prišel je pa na vrišč železnični čuvaj blizu, na kar sta lopova zbežala proti Šiški. Hudo ranjenega so prenesli v bolnišnico in je malo upanja, da bi še ozdravel.

(2200 goldinarjev je izneveril) Henrik Lang, c. kr. kancelist pri okrožni sodnji v Gorici, ktere je leta 1884 ob priliki nakupa neke hiše gospa Filipputti pri sodnji za vadij položila. Sedaj jih je tirjala nazaj, žal da denarja ni bilo nikjer najti, kancelist Lang je pa iz pisarne ostal. To je bilo takoj zadosti sumljivo, da je on kriv. Poslali so v Podgoro, kjer je stanoval, orožnike ponj, ki so ga prijeli. Lang je oče štirih nepreskrbljenih otrok.

(Izneveril) je svoto 70.000 gld. blagajnik mestne davkarije Karol Adelman v Trstu in se je sam c. kr. državnemu pravdnistvu ovadil. Obdržali so ga takoj pod ključem in so jeli knjige in blagajnico pregledovati.

(Družba za krajno železnico Ronki-Červinjan) je že prosila za dotično dovolitev. Ona ima namen, to črto od Červinjana do državne meje podaljšati in zvezati z italijansko železnico, postransko progo zgraditi od Fiumccla v Oglej in nazadnje napraviti zvezo od Ronk skozi Gradiško s progo Podgora-Gorica in skozi Kormin do italijanske meje. Ves ta načrt se ima razdeliti v dva dela, prvi bi obsegel proge od Trsta skozi Vipavsko dolino do Gorice, drugi pa vse proge v nižavah primorske dežele. Dolgost proge Ronk-Červinjan znaša 15 kilometrov in so skupni zgradbeni troški proračunjeni na 515.000 gld.

(Dobri zemljevidi) dobivajo se na Dunaji v c. kr. vojnem geografskem zavodu, in sicer generalni zemljevidi in specijalni odsrednje Evrope, od avstro-ogerske monarhije, od Bosne in Hercegovine itd.

(Vojni transportni parnik) „Kaiserin Elisabeth“ dobil je povelje, da se mora s 6 torpednicami takoj oborožiti in na odhod pripraviti. Omenjeni parnik je eden največjih parnikov na kolesa, kar jih je takih še v naši mornarici. Ta ukaz je tembolj pomenljiv, ker so bile iz začetka vse te ladije namenjene za letošnje pomorske vojne vaje.

Telegrami.

Zagreb, 4. aprila. Proti izgretnikom zaradi nemške pridige se je pričela kazenska preiskava zaradi kalenja vere.

Beligrad, 4. aprila. Razprave z Ristićem zaradi sostave kabine so se popolnoma razbile. Kralj je poklical Garašanina.

Beligrad, 5. aprila. Sinoči se je Garašinin kabinet konstituiral in je kralj imenovalni ukaz takoj podpisal. Prevzeli so: Garašinin predsedništvo in notranje zadeve, Franasović zunanje zadeve, Horvatić vojno.

Sofija, 5. aprila. Dobropodučeni krogi trdijo, da ga ni družega sredstva za rešitev toškoč na Balkanu, kakor, da velesile sklenejo spremenjeno pogodbo izvršiti, namesto da bi jo le potrdile.

London, 4. aprila. Štiri torpedne ladije so se določile v Portsmouthu, da se popeljejo v srednje morje k evropskemu brodogradu.

Tujci.

3. aprila.

Pri **Matiču:** G. Frank, fabrikant, iz Berolina. — Evg. vitez Szameit, rud. nadzornik, z Dunaja. — Reinhart in Schmidt, trgovca, z Dunaja. — Ignacij Hampel, fabrikant, iz Wölersdorfa. — Janez Rademann, fabrikant, iz Nixdorfa.

Pri **Stonu:** Kooss in Jelinek, trgovca, z Dunaja. — Bernard Nagel, zasebnik, iz Budapešte. — Nikolaj Zitz, c. k. voj. župnik, iz Gradea. — Pavel Zorič, c. k. stotnik, iz Trsta. — Karl Bayer, c. k. nadporočnik, iz Trsta. — Roza Prelesnik, zasebnica, s sestro, iz Postojne.

Pri **Bavarskem dvoru:** Božidar Schmidtberger, trg. pot., z Dunaja. — Matej Kralič, mesar, iz Celovca.

Pri **Južnem kolodvoru:** Karl Kallenberg, trgovec, iz Lindaua. — Miha Seheps, trgovec, z Dunaja. — Magd. Müller, zasebnica, iz Weissenfelsa. — Miha Materalg, trgovec, iz Šilnika.

Pri **Avstrijskem caru:** Karl Bischoff, urar, iz Berolina.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	745.04	+ 6.0	sl. vz.	jasno	
3. 2. u. pop.	743.24	+18.2	m. szp.	jasno	0.00
9. u. zveč.	743.44	+11.4	sl. zp.	jasno	
7. u. jut.	742.12	+ 8.6	brezv.	jasno	
4. 2. u. pop.	740.36	+20.0	m. szp.	jasno	0.00
9. u. zveč.	740.61	+12.0	sl. szp.	dl. oblačno	

V soboto jasno in veter. Srednja temperatura 11.9° C. za 3.8° nad normalom. V nedeljo dopoldne jasno, popoldne in zvečer oblačno, ves dan pa veter. Srednja temperatura 13.3° C., za 3.2° nad normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

5. aprila.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 10 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 20 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113 „ 95 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 70 „
Akcije avstr.-ogerske banke	880 „ — „
Kreditne akcije	294 „ 30 „
London	125 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 99 1/2 „
Ces. cekini	5 „ 93 „
Nemške marke	61 „ 70 „

Št. 5769.

Ustanova.

Pri podpisnem magistratu je za tekoče leto podeliti ustanovo za deklško balo v znesku 100 gld., kataro je mestni odbor Ljubljanski povodom sreberne poroke Njih Velicanstev osnoval 1870. leta.

Pravico do te ustanove ima pošteno, ubogo in v Ljubljansko mestno občino pristojno dekle, ki se je od 24. aprila 1885. leta sem omožila.

Prošnje podprte s potrebnimi spričevali vložiti ja tukaj do konca meseca aprila 1886.

Mestni magistrat Ljubljanski

dné 31. marca 1886.

Župan: Grasselli.

Homeriana-čaj,

po zdravnikov priporočeno, izvrstno sredstvo proti

bolezni na plućih in na vratu (jetiki, naduhi in bolezni v krlju [Kehlkopf]).

Iznemadljivi so vspehi!

(22)

Knjižica o tem razpošilja se zastoni.

Zavilek čaja velja 1 marko 20 vinarjev.

Edino pravega ima

A. Wolffsky,

Berlin N., Weissenburger-Strasse Nr. 79.

Umrli so:

V bolnišnici:

30. marca. Marija Troha, gostija, 60 let, Exudatus pleuriti. — Matija Poreber, dninar, 53 let, Catarh. intest. chron.

Telegram.

5000 kosov blaga iz prave čiste Brnske volne

za spomladanske in letenske

gospodske obleke,

črne, rujave, sive, temnorujave, rumenkaste, čokoladaste, modre in pisane, vrh tega v vseh modernih barvah po sledečih skoraj na pol zastoni cenah:

Vsaka obleka fine vrste velja le 3 gld. 75 kr. in posebnoma 4 gld. 75 kr., iz najfineje ovčje volne le 6 gld. 25 kr.

Za vsako površnjo suknjo

velja blago fine vrste 3 gld. in najfineje 4 gld. 25 kr. Vsako blago je najmanj še enkrat toliko vredno.

To blago je tudi prav posebno priročno za ženske in moške dežniške plašče, in za spalne suknje.

Razven teh imamo v zalogi tudi še nekaj tisoč

blaga iz grbenčene volne za gospodske obleke

prava čista volna

po najnovejših vzorcih temne kakor tudi svile barve. To blago, ki je poprej pri tovarnarjih veljalo po 15 gld., prodajam jaz v kosovih po **8 gld. 75 kr.** za celo obleko zadosti veliko.

Za največjega moža se naredi iz tega blaga lahko suknja, telovnik in hlače.

Nihče toraj naj ne zamudi ugodne prilike za napravo lepe in poceni obleke, kajti dobiček je na strani kupovalca, zgubo je imel že poprej tovarnar pri konkurzu.

Da sem na strogo solidni podlagi, javno tukaj izjavljam, da vsakemu takoj denar povrnem, komur bi poslano blago ne ugajalo. Vsak si ga toraj lahko brez skrbi naroči.

Ob enem je dobiti ravno tukaj še več tisoč

popotnih pletov

po 3 gld. 50 kr. finih in po 5 gld. 50 kr. najfinejših v sivih, pisanih in sploh v vseh barvah. Ti pleti so med brati najmanj še enkrat toliko vredni, o čemur se bo vsak, kdor ga naroči, takoj prepričal. Le-ti pleti so nezmerno veliki, široki in debeli, toraj se še celo strgati ne dajo.

Razpošilja jih proti povzetju ali predplači pri c. k. trgovinskem sodišči vknjižena firma

J. H. Rabinowicz

izdelovatelj modnega blaga iz ovčje volne (1)

Wien, III. Hintere Zollamtsstrasse 9.

Piccoli-eva esenca za želodec.

katero pripravlja

G. PICCOLI, lekar v Ljubljani.

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezni v želodcu in trebuhu, bolenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gld. 36 novc. Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Cena eni steklenici 10 kr.

Gosp. Gabrielu Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš evet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v velikih slučajih uspešno rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili.

Ljubljana, mesec januar 1884.

(37) Dr. Emil vitez pl. Stöckl,

c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Z njo ozdravelo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosi za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-kanonik. Plomin, Primorsko.

Antirrhéumon, najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastile santoninske; (kolesci zoper gliste izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica 10 kr., 100 kosček. 50 kr. 1000 kosčkov 4 gld. 2000 kosček. 6 gl.)

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučenju, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučenju boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivem kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlice. Steklenica 36 kr.

Tu navedena, kakor vsa

druga zdravila se

zmiraj sveža dobé

v lekarni

G. Piccoli-ja

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

kjer se naročila takoj po pošti proti povzetju izveršujejo.

